

APC rezistencia

Klinický význam

Proteín C je prirodzený inhibítor koagulácie, ktorý po aktivácii štiepi FV a FVIII. Jeho znížená inhibičná schopnosť sa nazýva rezistencia na aktivovaný proteín C, t. j. APC rezistencia (APC-R). Môže byť získaná (prítomnosť antifosfolipidových protilátok, vysoká hladina FVIII) alebo vrodená. V 95 % je vrodená APC rezistencia spôsobená mutáciou génu pre FV nazývanou leidská mutácia (popísaná v r. 1993 v Leidene). Je veľmi častá, v našej populácii je asi 5 % výskyt heterozygotnej formy. Jej následkom vznikajú molekuly FV so zmeneným štiepnym miestom (zámena arginínu za glutamín), preto sú po aktivácii rezistentné voči štiepeniu proteínom C. Spomalené odstraňovanie FVa z krvného obehu zvyšuje tvorbu trombínu, takže stúpa riziko vénového tromboembolizmu (VTE). Je to najčastejší vrodený trombofilný stav. Druhým prejavom APC-R sú opakované potraty a komplikácie tehotenstva. Oproti normálnej populácii stúpa riziko VTE u heterozygotov 5 – 10-násobne, u homozygotov 80-násobne. U heterozygotných žien užívajúcich orálne kontraceptíva a u tehotných stúpa riziko 35-násobne.

Indikácie

1. Idiopatický alebo rekurentný VTE,
2. rodinný výskyt VTE,
3. rekurentné potraty (2 a viac) alebo komplikácie tehotenstva,
4. artériová trombóza u pacientov pod 50 rokov,
5. artériová trombóza bez iného rizikového faktora aterosklerózy.

Indikačné obmedzenia

Interná medicína, pediatria, gynekológia, onkológia, anesteziológia, hematológia, angiológia, pediatričná onkológia, pediatričná anesteziológia, pediatričná hematológia, pediatričná intenzívna medicína

Predanalytické informácie

Odber

Odber do citrátu na hemokoagulačné vyšetrenie. Vzorku čo najskôr doručiť do laboratória, kde sa okamžite centrifuguje.

Stabilita plazmy

20 ±5° C 8 hodín

-80° C 6 mesiacov (ak sa scentrifuguje do 2 hodín po odbere)

Referenčné rozpätie

Koagulačný čas:

nad 120 sekúnd = APC-R negatívna

pod 120 sekúnd = APC-R pozitívna

Metóda

APC-R sa vyšetruje koagulačnou metódou (STA-Staclot® APC-R), vplyv antifosfolipidových protilátok a FVIII sa eliminuje pridaním hadieho jedu ako aktivátora X, preto je test špecifický pre APC-R spôsobenú mutáciou FV Leiden. Porovnaním s genetickým vyšetrením má koagulačný test senzitivitu 99,6 %, špecifickosť 99,7 %, pozitívnu predikčnú hodnotu 99,2 % a negatívnu predikčnú hodnotu 99,9 %. Napriek tomu sa odporúča potvrdenie mutácie genetickým vyšetrením.

Dostupnosť vyšetrenia

Centrálne laboratórium Bratislava

Centrálne laboratórium Košice

Vypracoval

Medirex, a.s.: MUDr. Ján Lazúr, manažér hematológie a transfuziológie Medirex, a.s., pre východné Slovensko

Kontakt

+421 905 984 060, jan.lazur@medirex.sk

Košice 13. 08. 2014

Literatúra

1. Baglin T., Gray E., Greaves M. et al: Clinical Testing for Heritable Thrombophilia *British Journal of Haematology*, 149, 209-220
2. www.aetna.com/cpb/medical/data/300_399/0348.html

